

Spolek archaických nadšenců o. s.
Sebranice u Litomyšle 8, 569 62
Email kmoskovi@seznam.cz
Web www.sebranice.cz/san

Koncepce projektu

ZÁCHRANA A PREZENTACE
LIDOVÉHO KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ VÝCHODNÍCH ČECH

Obsah

Úvod	1
Realizátor projektu	2
Náplň projektu	3
Udržitelnost projektu	11
Časový harmonogram projektu	16
Ekonomika projektu	18
Partneři projektu	20
Kontaktní informace	21

Úvod

Tento projekt si klade nesnadný úkol poukázat na podstatu a charakter lidového kulturního dědictví, na hodnoty které obsahuje, funkce jež plnilo v minulosti a především, které plní v dnešní době. Cílem je vytvořit příkladovou studii, v rámci které budou získány, ochráněny a prezentovány unikátní doklady lidového kulturního dědictví z oblasti východních Čech. Konkrétně se jedná o hodnotné doklady regionálního lidového stavitelství - roubený výměnek, roubená polygonální stodola, roubený dům, zděná hospodářská usedlost a drobné výrobní a zpracovatelské objekty. Z oblasti lidové kultury a ručního hospodaření se projekt zaměřuje zejména na doklady regionálních zvyků, odívání, zemědělských a řemeslných postupů a na charakteristické rysy zemědělské kulturní krajiny, tj. staré cesty, záhumenky, vodní zdroje, louky, atd. Snahou je v horizontu pěti až deseti let centralizovat všechny tyto výše uvedené ohrožené prvky do zachovalé krajiny v okolí Litomyšle a vytvořit samostatně fungující institut, mapující a prezentující lidové kulturní dědictví východních Čech.

Pojem **lidové kulturní dědictví** zahrnuje zejména vzájemně provázané obory lidového stavitelství, lidové kultury a původní zemědělské obživy, které jsou zároveň významnými mezníky ve vývoji lidské společnosti a kultury. **Lidové stavitelství**, způsoby bydlení a hospodaření našich předků jsou pevnou součástí kulturního dědictví každého regionu. Je jedním z měřítek kulturní vyspělosti i tvůrčího nadání místní pospolitosti, má značnou hodnotu historickou i uměleckou. Památky lidového stavitelství v oblasti východních Čech jsou důležitým hmotným pramenem poznání produktů lidské práce v konkrétních historických podmínkách. Jsou nejen projevem kultury venkovanů a jejich estetického cítění, ale současně prezentují výrazný krajinnotvorný prvek. **Lidová kultura** zahrnuje širokou škálu projevů hmotného, sociálního a duchovního života lidu: nejrůznější druhy zaměstnání a obživy, stavitelství a bydlení, odívání, stravu, výtvarné projevy, obyčejovou tradici, vědění, víru, atd. Tradice lidové kultury se stávají v různém pojetí součástí národních tradic a kulturního dědictví. **Ruční zemědělství** plnilo až donedávna nejdůležitější roli v obživě, tudíž i v životě každého člověka. V posledních letech došlo k odtržení přímé účasti člověka na tvorbě vlastní obživy, přerušení vztahu k odvěkým hodnotám lidstva, k půdě, krajině a všech zvyků a projevů lidové kultury s tím spojených. Zachování odkazu a praktické zkušenosti s mizejícím oborem ručního zemědělství je nezbytné pro zachování paměti národa a významných aspektů naší zemědělské kulturní krajiny.

Realizátor projektu

SPOLEK ARCHAICKÝCH NADŠENCŮ

Spolek archaických nadšenců, o. s. se sídlem Sebranice u Litomyše č. p. 8 byl oficiálně založen v roce 2009. Spolek je tvořen 8 aktivními členy a několika desítkami příznivců z řad laické i odborné veřejnosti. Nejvyšším orgánem Spolku archaických nadšenců, o. s. (SAN) je Valná hromada, kterou tvoří všichni aktivní členové sdružení. Forma řízení sdružení vychází ze stanov SANu a funkci statutárního orgánu vykonává tříčlenná Správní rada. Kontrolní orgán se skládá ze tří členů.

Spolek archaických nadšenců se věnuje zachování kontinuity a praktickému přiblížení dříve běžných činností našich předků. Jedním ze zaměření spolku je snaha o zachování a prezentaci dříve běžné zemědělské činnosti a záchrana dnes již zapomenutých řemesel spojených se zpracováním slámy, vlny a lnu. V této souvislosti spolek v roce 2010 vydal knihu Příběh obilí, v roce 2013 knihu Příběh lnu a do budoucna se připravuje vydání dalších tematických publikací, shrnujících praktické zkušenosti a teoretické znalosti z různých oborů lidské činnosti. V roce 2012 začal spolek pracovat na rozsáhlém projektu Obnova zaniklých kaplí v oblasti Vysokého lesa, v rámci kterého postupně obnovuje skupinu zaniklých sudetských kaplí. Při návratu těchto památek do života členové spolku využívají pomoci a spolupráce místních obyvatel a snaží se tak zároveň obnovit i vazby lidí na regionální památky církevního nebo lidového charakteru. Do časů nedávno minulých jsou zasazeny kulturní a recesistické akce, ale i vážně míněné snahy o zachování odkazu Rakousko uherské monarchie a období 1. Československé republiky. V roce 2012 byl zahájen provoz Světnice č. p. 8, regionálního střediska pro zachování a popularizaci dříve běžných rukodělných činností a řemesel.

Výsledky své odborné činnosti členové spolku prezentují na odborných konferencích a publikují v odborných sbornících a periodících, mezi které patří Archeologia Technica, Živá archeologie, Vlastivědné listy Pardubického kraje, atd. Spolek zároveň při své odborné činnosti spolupracuje s institucemi jako jsou Národní technické muzeum v Praze, Technické muzeum v Brně, Národní zemědělské muzeum v Praze, Národní památkový ústav, Východočeské muzeum v Pardubicích a s různými regionálními muzei a organizacemi.

Přehled aktivit a zaměření činnosti Spolku archaických nadšenců:

- Udržování tradičních postupů ručního zemědělství a lidových zvyklostí
- Publikační činnost zaměřená na ruční zemědělství a řemesla
- Pálení dřevěného uhlí tradičními technologiemi v milířích
- Udržování regionální tradice výroby doškové krytiny
- Obnova souboru zaniklých kaplí na česko-sudetském pomezí
- Rekonstrukce původního stavu koloniálu a hostince č. p. 8 v Sebranicích u Litomyše
- Dokumentace a snaha o zachování drobných sakrálních památek v regionu
- Snaha o zachování odkazu nerealizované železniční trati Litomyšl-Polička
- Divadelní a recesistické akce v duchu 1. republiky
- Pyrotechnologické experimenty s přímou výrobou železa, pálením keramiky, výrobou mědi, atd.

Náplň projektu

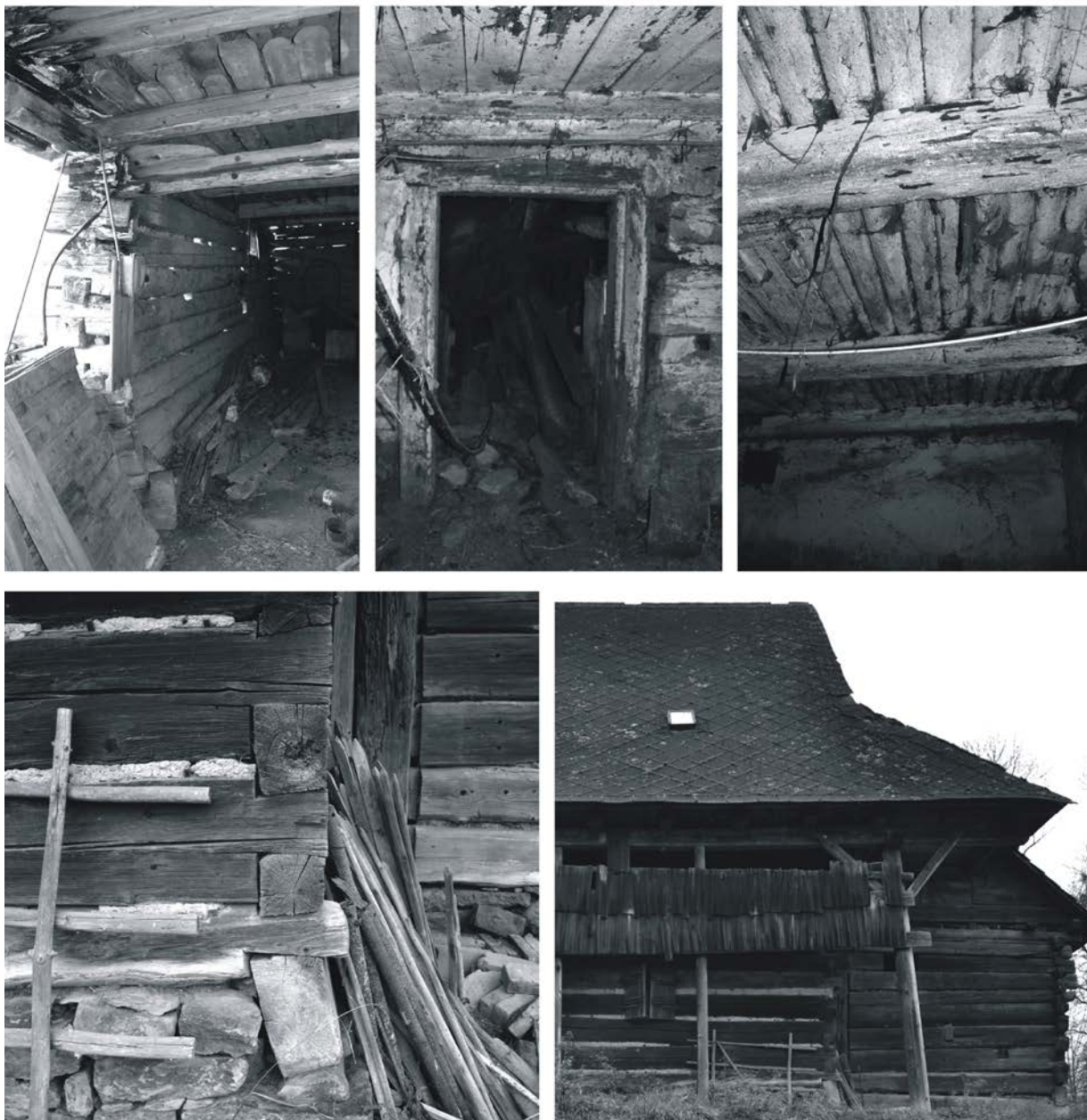
DOKUMENTACE A ZAMĚŘENÍ VÝZNAMNÝCH NEBO OHROŽENÝCH LIDOVÝCH STAVEB

V oblasti východních Čech se nachází velké množství historicky a stavebně hodnotných památek lidového stavitelství, které akutně vyžadují kvalitní dokumentaci, případně kresebné zaměření a v krajním případě i přemístění na nové místo. V této kapitole je uvedeno několik významných lidových staveb v oblasti Litomyšlska, které vyžadují rychlou záchranu, jinak v nejbližší době dojde k jejich úplnému zániku.

- **Roubená hospodářská usedlost č. p. 2 v obci Trstěnice u Litomyšle**

Venkovská usedlost se nachází v sv. části obce na malém ostrohu a je tvořena starší roubenou částí a mladší zděnou obytnou částí. Roubená stavba byla původně postavena na konci 16. století (A. Jirásek našel na dnes již zaniklé podstáji letopočet 1597), ale nynější konstrukce světnice a patrové komorové části vznikla nejspíše v polovině 18. století a byla v roce 1827 zpevněna podstávkou. Ve 30. letech 20. století byl do jižního rohu usedlosti vestavěn patrový zděný dům. Světnice, přiléhající chlévy a krytý vjezd s kůlničkou jsou roubené konstrukce se zděnými pozdějšími doplňky. Krov střechy je vaznicový se stojatou stolicí a střecha je pokryta eternitem, pod kterým se nachází původní šindelová krytina. Chlív a komora mají trémové stropy se záklopem z prken na sraz, obílené vápnem. Největší obytná místnost má strop z povalových nehraněných trámů, podepřených dvěma průvlaky. V podkroví se nachází roubená komora s vyříznutými okénky na dvou stranách, jejíž trémový strop má záklop z prken na sraz. Roubená část stavení je zapsána do registru státem chráněných památek. Od roku 1994 je usedlost neobývána a velmi výrazně chátrá. Roubené konstrukce jsou velmi intenzivně poškozeny dlouhodobým chovem dobytka, stropy jsou na několika místech propadlé a v důsledku toho dochází k poškození konstrukce krovů.

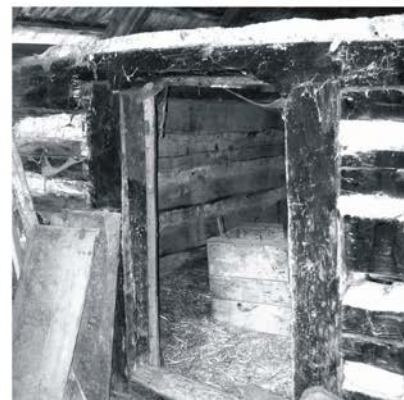
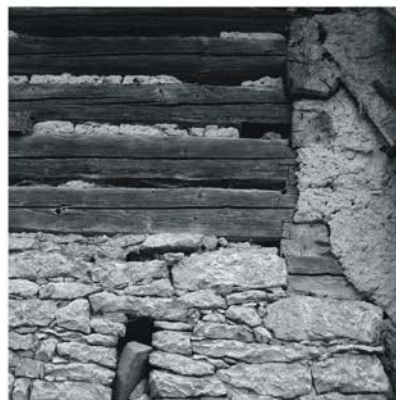
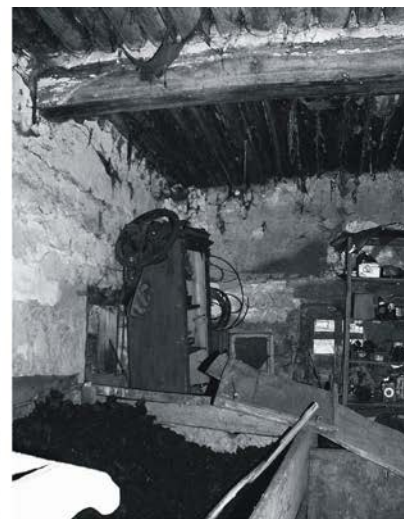

- **Roubený výměnek usedlosti č. p. 97 v obci Čistá u Litomyšle**

Dům jako zajímavý a výrazněji starobylý objekt rozpoznali manželé Syroví v roce 2000. Delší dobu nevyužívaná výměnkářská chalupa byla předběžně pokládána za dobře zachovalý doklad typické výstavby 2. poloviny 17. století. Důvodem pro zpracování podrobnějšího průzkumu se stalo dendrochronologické datování použitého konstrukčního dřeva, které určilo dobu stavby těsně před začátek třicetileté války. Podstatu mimořádné hodnoty domu tvoří kombinace jeho velkého stáří, celistvé zachovalosti jeho jádra (včetně značné části stavebních řemeslných detailů) a jeho prostorové charakteristiky resp. stavebního charakteru světnice. Vzhledem k tomuto charakteru i zachovalosti je totiž dům (oproti dosud známým

nejstarším stavbám tohoto typu) překvapivě starý - jeho obytná místnost už totiž nemá horní větrací okna, související se starší středověkou tradicí dymných jizeb, takže stavební charakteristika objektu jako celku je již vlastně typická pro mladší období výstavby vysočinských domů po třicetileté válce ve 2. polovině 17. století. Objekt je tedy velmi pravděpodobně někdejší výměnek, a to nejspíše již od doby své stavby a je zřejmě dnes nejstarším takovým u nás známým objektem. V současné době se pracuje na zapsání památky do registru státem chráněných památek. Stavba se nachází ve velmi špatném stavu a hrozí její samovolné zhroucení nebo demolice.

- **Roubená polygonální stodola usedlosti č. p. 97 v obci Čistá u Litomyšle**

Roubená polygonální stodola je unikátním dokladem lidového stavitelství ve východních Čechách a spolu s roubeným výměnkem usedlosti č. p. 97 tvoří hodnotný celek. Dendrochronologicky byl krov a obvodové stěny stodoly datovány do roku 1697/1698. Stodola je situována v mírném svahu v blízkosti hospodářské usedlosti. Vjezd do stodoly je umožněn dvoukřídlými vraty pouze z jedné strany, na protilehlé straně se nacházejí pouze dveře sloužící k obsluze zvířecího potahu. Polygonální roubené stěny jsou situovány na kamenné opukové podezdívce. Vnitřní prostor stodoly je členěn na částečně průjezdnou středovou část a skladovací prostory, nacházející se v různých výškových úrovních po obou jeho stranách. Vnitřní prostor je navíc členěn dřevěným patrem, vneseným na dřevěných sloupech se vzpěrami. Střecha je sedlová s původně šindelovou krytinou, v současné době pokrytou betonovými taškami, které výrazně zatěžují konstrukci krovů. V současné době se pracuje na zapsání památky do registru státem chráněných památek. Stavba se nachází ve velmi špatném stavu, z velké části postrádá krytinu a konstrukci krovů a v nejbližší době hrozí její samovolné zřícení nebo demolice jako v případě přiléhajícího výměnku.

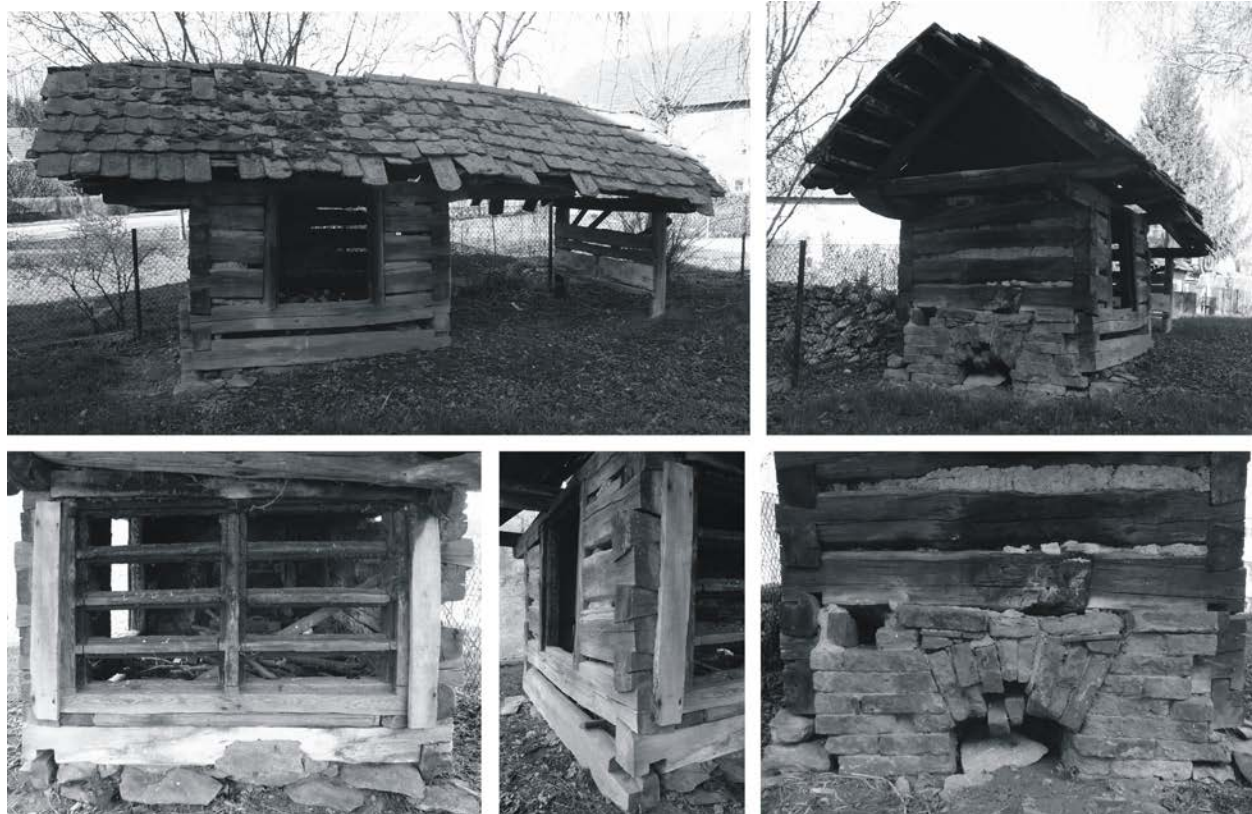
- **Zděná hospodářská usedlost č. p. 271 v obci Sebranice u Litomyše**

Hospodářská usedlost č. p. 271 v Sebranicích (část Pohora) je charakteristickým zástupcem východočeské zděné lidové architektury poloviny 19. století. Velmi rozměrná stavba uzavřené obdélníkové dispozice je tvořena obytnou částí s bohatě zdobenými štíty, chlévy, maštalemi a dřevěnou průjezdnou podstájí. Obytná část stavby má oba štíty bohatě zdobeny lidovými motivy s textem a výklenky pro sochu světce. Parapety oken a ostění vstupních dveří jsou zhotoveny z kamene s bohatou profilovanou výzdobou. Uvnitř obdélníkového uzavřeného dvora se nachází unikátní zdobené kamenné psí boudy zapuštěné do stěny domu. Strop průjezdné podstaje je vynesena na masivní kamenný profilovaný pilř, který dominuje vnitřnímu prostoru dvora. Střecha je sedlová, pokryta pálenou krytinou. Hodnota této budovy spočívá v dobrém stavu zachování stavebních prvků, ale zejména ve vztahu ke krajinnému prostředí, které obsahuje původní kulturní a zemědělské prvky, jako jsou úvozové cesty, kamenné sloupky oplocení, kamenná zásobárna vody, jezírko, ovocný sad, remízky, pastevní louky, atd. V nedávné době došlo ke zřízení stodoly, tvořící důležitou část uzavřeného hospodářství a aktuálně hrozí i zánik dalších částí této památky.

- **Částečně roubená sušárna na ovoce u usedlosti č. p. 12 v Zálší u Chocně**

Roubená sušárna ze Zálší je zástupcem drobných roubených sušek, bez obslužného místa uvnitř sušárny, ale s prostorem pro obsluhu krytým jen prodlouženou střechou nad topeniště. Na většině území východních Čech se stavěly sušky větší, s uzavřeným sušícím i manipulačním prostorem, kam se vešlo i lůžko obsluhy. Na protilehlé straně od topeniště se nachází do stran otevřený pracovní prostor. Sušárna je zastřešena sedlovou střechou s bobrovou krytinou. Provozní technologické zařízení se bohužel nezachovalo. Stavba je zapsána do registru státem chráněných památek a vlivem nedostatečné údržby dochází k jejímu výraznému poškození.

- **Další drobné objekty**

V průběhu realizace projektu se předpokládá rozšířit současný soubor památek i o další drobné objekty charakteristické pro daný region, jako jsou holubník, včelín, sušárna lnu, atd.

TRANSFER OHROŽENÝCH PAMÁTEK

V případě roubeného výměnku a polygonální stodoly č. p. 97 v Čisté, roubeného domu č. p. 2 v Trstěnici a sušárny ovoce v Zálší je nevyhnutelné přistoupit k velmi razantnímu řešení záchrany památek a to formou transferu těchto staveb na nové místo. Ve všech těchto čtyřech případech je situace zapříčiněna špatným vztahem vlastníka k památce, ze kterého vyplývá i nedostatečná péče a ochrana památky. Obě stavby v Čisté jsou v současné době v tak špatném technickém stavu, že aktuálně hrozí jejich samovolné zřícení a vlastník památky se přiklání k jejich demolici. Ani rychlé prohlášení těchto dvou staveb za státem chráněné kulturní památky by neodvrátilo hrozící zánik staveb, protože vlastník počítá s využitím stavebního materiálu budov pouze ve formě zásoby topiva na delší časový horizont a vytvořením novostavby na místě stávajících hodnotných budov. Roubený dům č. p. 2 v obci Trstěnice je zapsán do evidence státem chráněných památek a jeho stav zejména v interiéru je vlivem nevhodného využití velmi špatný. Plány současného vlastníka na využití původní roubené stavby se neslučují se současnými požárně bezpečnostními a hygienickými standardy. Vlastník památky v tomto případě hledá vhodné řešení bezvýhodné situace. Roubená sušárna ovoce v Zálší je zapsána do evidence státem chráněných památek a nedostatečnou péčí vlastníka památka výrazně chátrá. Současný vlastník hledá nové vhodnější místo pro prezentaci a využití této sušárny.

REKONSTRUKCE PAMÁTEK

Cílem je záchrana památek lidové architektury, částečné navrácení jejich původní funkce a současně vytvoření vhodné formy prezentace těchto hodnotných dokladů lidového stavitelství. Rekonstrukce transferovaných památek bude prováděna s cílem maximálního zachování historické hmotné podstaty a výpovědní hodnoty památek. Rekonstrukce bude vedena k maximálnímu zachování autentických konstrukčních prvků a doplňků jednotlivých památek. Rekonstrukční zásahy budou dodržovat původní technologické postupy a materiály a budou se řídit projektovou dokumentací rekonstrukce památek odsouhlasenou příslušnými pracovníky Národního památkového ústavu. Veškeré zásahy do památek budou také průběžně konzultovány s předními odborníky na tuto problematiku v ČR. Po dobu celé rekonstrukce bude dbáno na patřičnou metodickou a řemeslnou úroveň zásahů. Jednotlivé zásahy by měly spočívat v citlivé tesařské výměně nejvíce narušených prvků dřevěné konstrukce, její konzervaci a nezbytném doplnění chybějících částí (základy stropů, výplně otvorů, roubení). Současně s rekonstrukcí památek se plánuje vytvořit i nezbytné zázemí dílenských provozů pro stavby, jejich konzervaci a opravy.

HOSPODÁŘSTVÍ Č. P. 271 NA POHOŘE

Transferované stavby je plánováno situovat na katastr obce Sebranice u Litomyšle, místní části Pohora na přiléhající pozemky k hospodářství č. p. 271. Hospodářské stavení č. p. 271 poskytne kvalitní technické a sociální zázemí po dobu realizace projektu a zároveň bude následně využito jako prostor pro expozice, semináře a edukační aktivity. Více o možnostech využití objektu č. p. 271 je uvedeno v kapitole Udržitelnost projektu. Pro transferované stavby tato lokalita poskytne kvalitní prostorové zázemí v zemědělské krajině s členitým reliéfem bez moderní zástavby. Toto údolní prostředí umožňuje nahlížet na jednotlivé stavby a přírodní prvky, které je obklopují z různých úhlů a vzdáleností. Lokalita je situována na JV okraji obce s napojením na stávající zástavbu a dopravní obslužnost, která ale nenarušuje prostředí areálu. V budoucnosti je možno uvažovat i o případném rozšíření areálu. ***Umístění klíčových objektů v autentickém prostředí poskytuje celému areálu věrohodnost a umocňuje jeho celkové vyznění.***

KRAJINNÉ ÚPRAVY V BLÍZKOSTI HOSPODÁŘSTVÍ Č. P. 271 NA POHOŘE

Krajinné úpravy v blízkosti hospodářství č. p. 271 v Sebranicích budou směřovány k obnovení původní zemědělské krajiny do stavu před kolektivizací zemědělských ploch v 50. letech 20. století. Jedná se o velmi zachovalé přírodní prostředí, které za posledních 70 let nedoznalo výraznějších změn. V okolí hospodářství se nacházejí zachovalé pozůstatky původního ovocného sadu, úvozové cesty spojující hospodářství a přilehlá stavení s polnostmi. Místy se dochovaly i původní odvodňovací strouhy doplněné o keřový porost (remízky). V průběhu realizace projektu dojde k obnovení ovocného sadu v blízkosti hospodářství a rybníku pro sběr dešťové vody ze střech. Krajinné úpravy budou zahrnovat vysázení lipové aleje podél příjezdové cesty k areálu, zakomponování solitérních užitkových dřevin jako ořešák, líska, jeřabina a vrba v blízkosti vodních ploch. Areál bude doplněn o původní cesty zpevněné štětováním a o dřevěné ploty obklopující ovocné sady a zahrádky. Polnosti přiléhající k hospodářství budou rozčleněny do menších dílů s cílem zachování větší biodiverzity, umožňující tak návrat k původnímu způsobu hospodaření. K polnostem bude obnovena příjezdová úvozová cesta, aby nedocházelo k poškozování pastvin a luk. Součástí obnovy původních krajinných prvků zemědělské krajiny bude i dodržení výsadby původních ovocných stromů a dřevin a zachování původního genofondu pěstovaných plodin. Pěstované plodiny a jejich zpracování se bude řídit podle místních postupů a zvyklostí, které jsou v tomto regionu stále částečně používány.

TVORBA NAUČNÉ EXPOZICE

Celý areál v blízkosti hospodářství č. p. 271 v Sebranicích bude po celou dobu výstavby i poté zpřístupněn široké veřejnosti, která se zde bude moci seznámit s lidovým stavitelstvím, lidovou kulturou a hospodařením v dřívějším vesnickém prostředí východních Čech. Výhodou této formy prezentace je autentické prostředí staveb zasazených v krajině a využívané ke svému původnímu účelu (obývání, hospodaření, řemeslná činnost. atd.). Zpřístupnění areálu během své výstavby a rekonstrukce umožní divákům přímý náhled "pod ruce" řemeslníků a zprostředkuje jim tak ucelenou představu o technologických postupech, materiálech, konstrukcích staveb a náročnosti jednotlivých pracovních operací. V tomto případě se nejedná o standardní typ expozice dostupné v muzeích nebo skanzenech, ale o jedinečnou praktickou prezentaci lidového stavitelství a jeho obnovy. Expozice vytvořená v autentickém prostředí památek bude směřována k prezentaci lidové kultury formou živých ukázek a interaktivních expozic. Součástí provozu areálu bude i celoroční chov hospodářských zvířat (kráva, prase, koza, ovce, husa, atd.) a ukázka polního hospodaření v přirozeném prostředí. Prezentace bude doplněna o tematické semináře, přednášky a ukázky řemesel, vztahující se k běžnému provozu hospodářství v minulosti. Pro odbornou veřejnost budou v průběhu realizace projektu připraveny speciální vzdělávací a prezentační programy, zaměřené na rekonstrukce lidových staveb, krajinných prvků, atd.

Udržitelnost projektu

INSTITUT LIDOVÉHO KULTURNÍHO DĚDICTVÍ VÝCHODNÍCH ČECH

Pro reálnou udržitelnost projektu se zachováním nastavených cílů bude založen Institut lidového kulturního dědictví východních Čech (ILKD), se zázemím v areálu hospodářství č. p. 271 v Sebranicích. ILKD bude vystupovat jako právnická osoba (o.p.s). Náplní ILKD v průběhu realizace projektu i po jeho ukončení bude:

- Udržování tradičních postupů ručního zemědělství a lidových zvyklostí
- Publikační činnost zaměřená na tradiční zemědělství, lidová řemesla a lidovou architekturu
- Dokumentace a mapování dokladů lidové architektury v okolí a jejich proměn v čase
- Provoz expozice lidového stavitelství, lidové kultury a zemědělství
- Bude zajišťovat celoroční provoz, údržbu a hospodaření v objektech
- Udržování regionální tradice výroby doškové a šindelové krytiny
- Chov hospodářských zvířat a pěstování původních plodin, které budou na místě zpracovány a využívány
- Semináře pro odborníky i veřejnost, zajišťování sezónní průvodcovské služby
- Regionální vzdělávací středisko pro školní mládež a zájemce z řad široké veřejnosti
- Snaha o vytvoření detašovaného pracoviště NPÚ pro regionální památkovou péči
- Provoz dílen pro opravy a údržbu areálu

Návrh dispozice rekonstruovaného roubeného domu, výměnku a polygonální stodoly

ROUBENÝ DŮM Č.P.2 TRSTĚNICE

Roubená podstáj

Řezárna

Maštal

Schodiště do patra a do sklepa

Síň s kuchyní

Světnice

Přístavek

Kamenná zábřež

ROUBENÝ VÝMĚNEK Č.P. 97 ČISTÁ

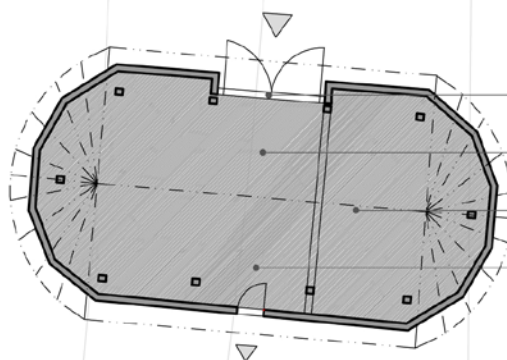
Podstáj

Chlív

Podsklepená komora

Síň se zděnou dymníkovou kuchyní

Světnice

ROUBENÁ POLYGONÁLNÍ STODOLA Č.P. 97 ČISTÁ

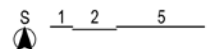
Vjezd

Podélný průjezd s mlatem

Snížený skladovací prostor

Obslužné dvířka pro potah

480

496

495

494

493

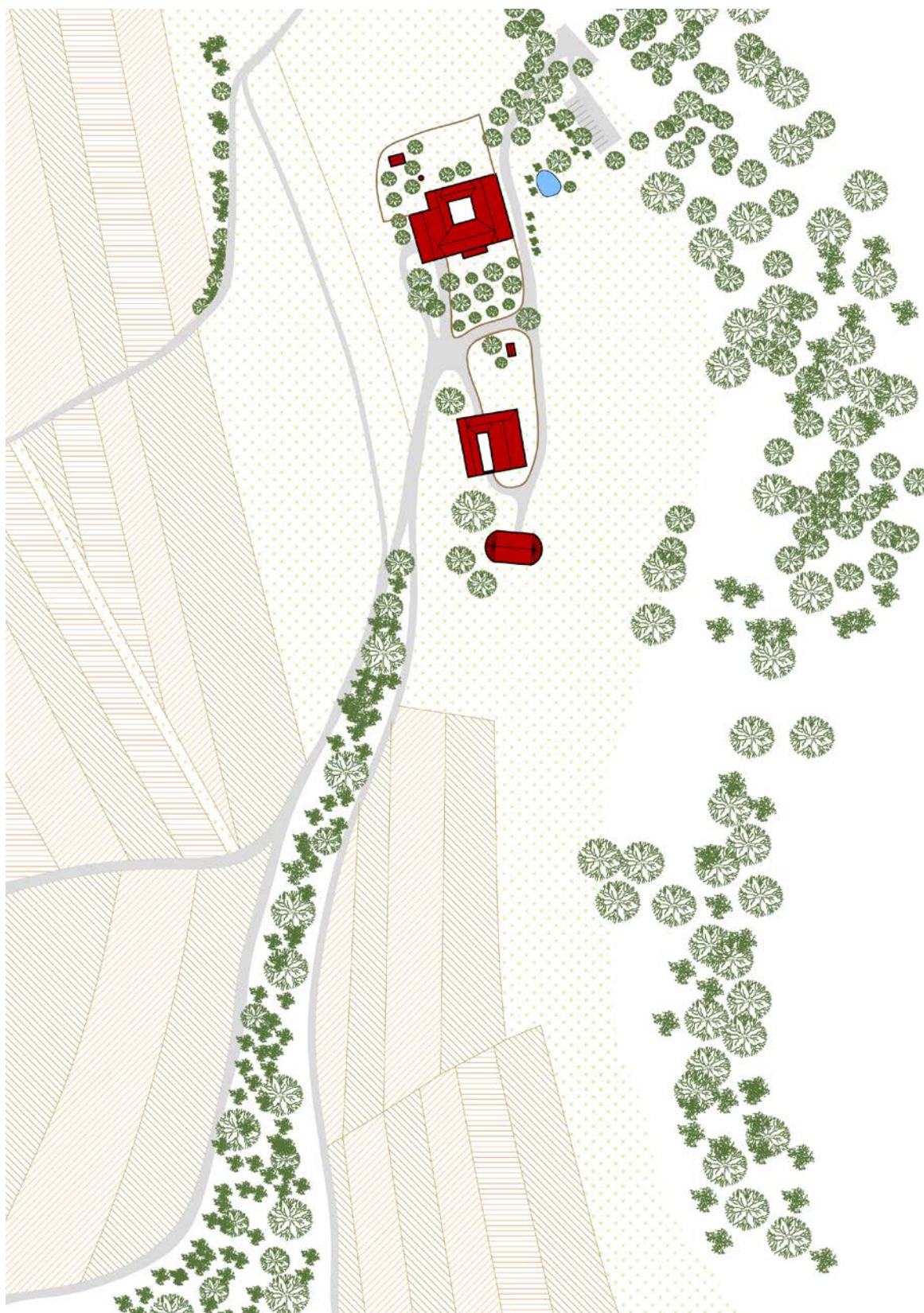
492

491

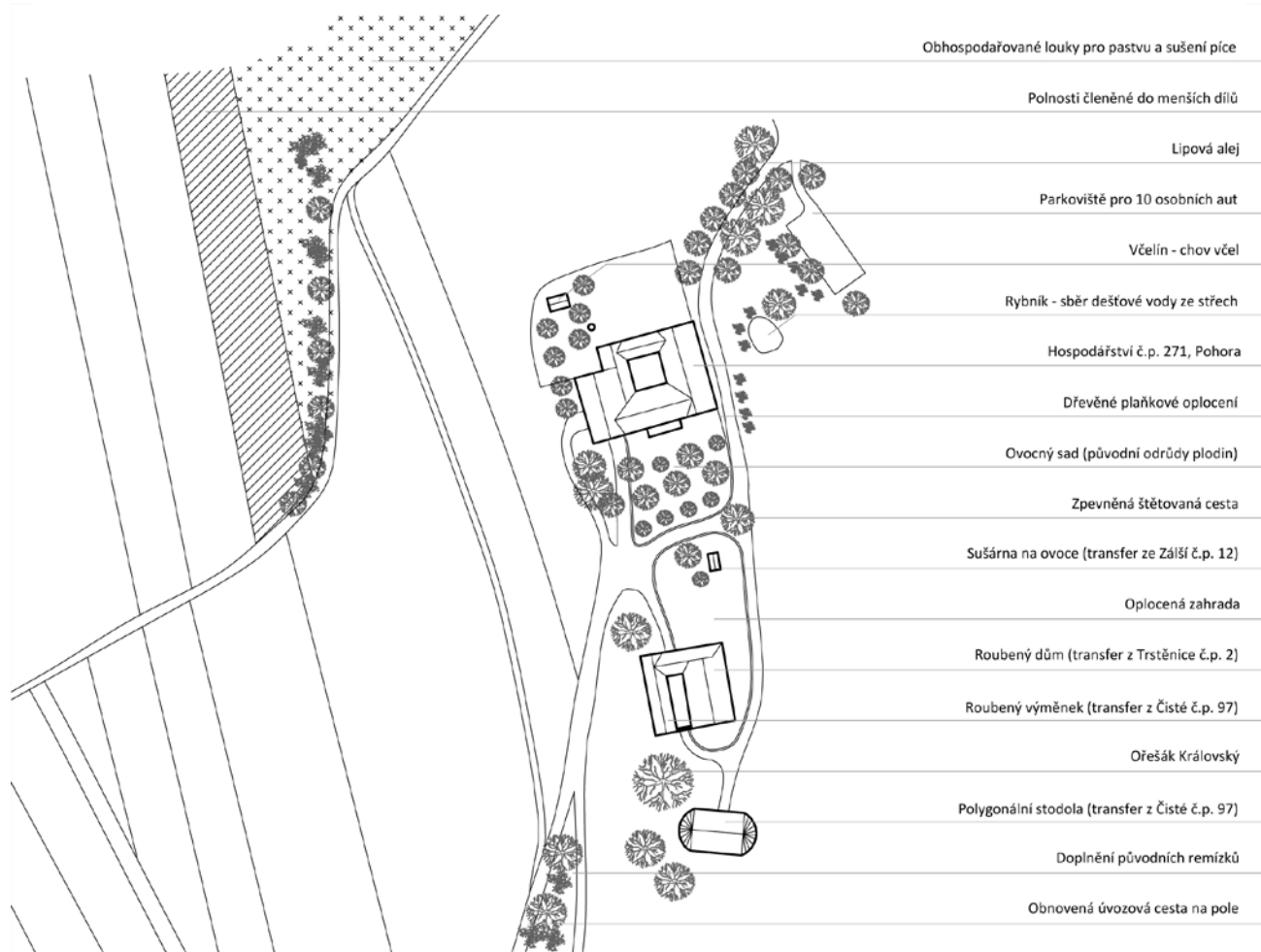
Současný stav okolí domu č. p. 271 v Sebranicích

Návrh úpravy okolí domu č. p. 271 v Sebranicích

Popis úprav v okolí domu č. p. 271 v Sebranicích

Obhospodařované louky pro pastvu a sušení píče

Polnosti členěné do menších dílů

Lipová alej

Parkoviště pro 10 osobních aut

Včelín - chov včel

Rybník - sběr dešťové vody ze střech

Hospodářství č.p. 271, Pohora

Dřevěné paňkové oplocení

Ovocný sad (původní odrůdy plodin)

Zpevněná štětovaná cesta

Sušárna na ovoce (transfer ze Zálší č.p. 12)

Oplocená zahrada

Roubený dům (transfer z Trstěnice č.p. 2)

Roubený výměnek (transfer z Čisté č.p. 97)

Ořešák Královský

Polygonální stodola (transfer z Čisté č.p. 97)

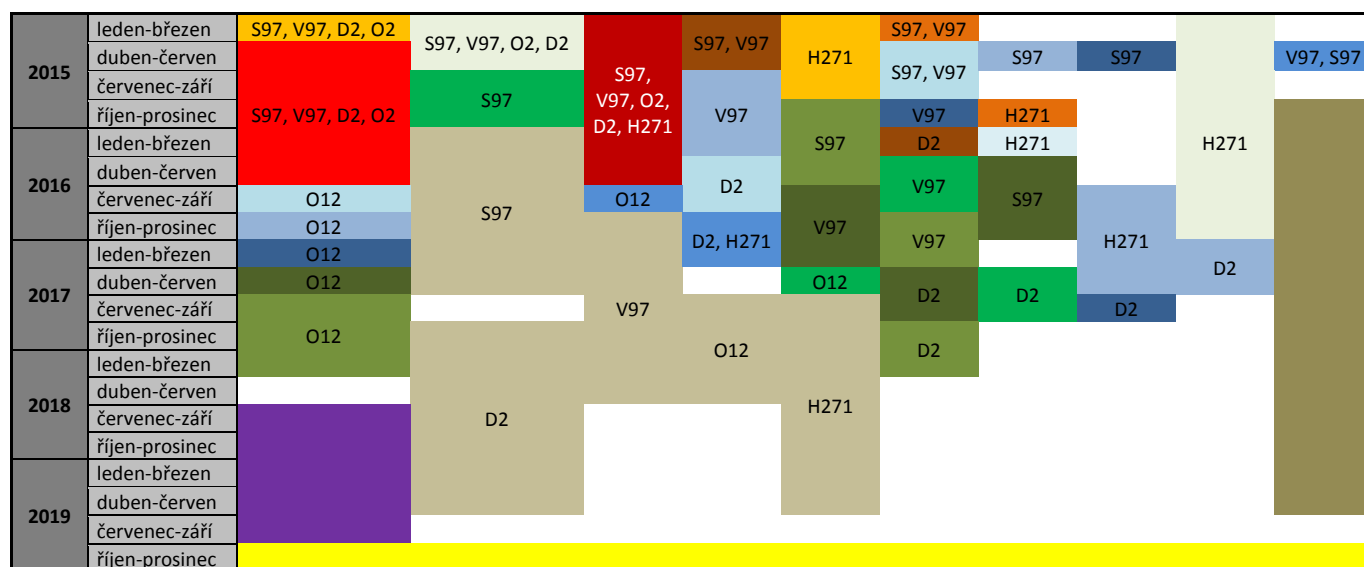
Doplnění původních remízků

Obnovená úvozová cesta na pole

Časový harmonogram projektu

Realizace samotného projektu je rozložena do pětiletého období.

- **V roce 2015** se plánuje provést změna vlastnických poměrů všech památek jejich převedením do vlastnictví Spolku archaických nadšenců. Zároveň se uskuteční provizorní stavebně-zajišťovací práce dle potřeby na jednotlivých památkách a dokončí se zápis výměnku a polygonální stodoly č. p. 97 v Čisté a hospodářství č. p. 271 v Sebranicích do registru Ministerstva kultury ČR. Ve spolupráci s FA VUT v Brně proběhne zaměření a zdokumentování všech památek a vytvoří se projektová dokumentace na transfer a rekonstrukci výměnku a polygonální stodoly č. p. 97 v Čisté. Zároveň proběhne vyčlenění plochy v územním plánu obce Sebranice na vznik muzea v přírodě. V letních měsících bude uskutečněn transfer polygonální stodoly č. p. 97 z Čisté na místo dočasného uložení. Průběžně bude zpracováván projekt na finanční zaštitění celého projektu z fondů MK ČR a programu IROP.

Legenda:

Změna vlastnických poměrů památky

Provizorní stavebně-zajišťovací práce na památce

Zapsání památky do registru Ministerstva kultury ČR

Vyčlenění plochy v územním plánu obce Sebranice

Zaměření památky

Získání financí na demontáž a transfer památky

Získání financí na zaštitění celého projektu

Projektová dokumentace na transfer a rekonstrukci památky

Stavebně historický průzkum památky

Plán demontáže památky

Demontáž a transfer památky

Dočasné uložení památky

Příprava pozemku pro rekonstrukci památky

Rekonstrukce památky

Krajinné úpravy v blízkosti hospodářství

Tvorba expozicí a uvedení památky do provozu

Oficiální otevření celého areálu

V97 - Roubený výměnek č. p. 97 v Čisté

S97 - Polygonální stodola č. p. 97 v Čisté

D2 - Roubený dům č. p. 2 v Trstěnici

H271 - Hospodářství č. p. 271 v Sebranicích

O12 - Sušárna na ovoce č. p. 12 v Zálší

- **V roce 2016** se plánuje uskutečnit transfer výměnku č. p. 97 z Čisté na místo dočasného uložení. Proběhne zároveň příprava pozemku pro rekonstrukci stodoly č. p. 97 z Čisté a její samotná rekonstrukce, které se protáhne až do roku 2017. Bude vytvořena dokumentace na transfer a rekonstrukci sušárny ovoce ze Zálší č. p. 12. Plánuje se zároveň zhotovit stavebně historický průzkum domu č. p. 2 v Trstěnici a hospodářství č. p. 271 v Sebranicích.
- **V roce 2017** bude zahájena rekonstrukce výměnku č. p. 97 z Čisté, která potrvá až do roku 2018 a zároveň proběhne transfer a rekonstrukce sušárny ovoce ze Zálší č. p. 12. Po vytvoření dokumentace na transfer a rekonstrukci domu č. p. 2 z Trstěnice se plánuje zároveň provést jeho demontáž a transfer na místo dočasného uložení. Po vytvoření projektové dokumentace na rekonstrukci domu č. p. 271 v Sebranicích se začne s jeho rekonstrukcí.
- **V roce 2018** bude zahájena rekonstrukce domu č. p. 2 z Trstěnice a s její dokončení stejně jako u hospodářství č. p. 271 v Sebranicích se počítá v roce 2019. Po dobu realizace celého projektu souběžně uskutečňovány krajinné úpravy v blízkosti hospodářství č. p. 271 v Sebranicích, budou realizovány vzdělávací kurzy, semináře a přednáškové cykly. V roce 2018 se zároveň i počítá i za zahájením tvorby naučných expozic a uvedením dokončených památek do provozu.
- **V roce 2019** se plánuje dokončení zbývajících rekonstrukcí staveb a oficiální otevření celého areálu.

Ekonomika projektu

PŘEDPOKLÁDANÉ FINANČNÍ NÁKLADY SPOJENÉ S REALIZACÍ PROJEKTU

Celkové náklady spojené s realizací projektu byly vyčísleny na 28 297 001,- Kč. Celková částka zahrnuje: změny vlastnických poměrů památek, provizorní stavebně-zajišťovací práce na památkách, provozní výdaje, mzdy, detailní zaměření památek, projektovou dokumentaci na transfer a rekonstrukci památek, stavebně historický průzkum památek, odborné studie, demontáž, transfer a dočasné uložení památek, přípravu pozemku pro rekonstrukci památek, zemní práce, cesty, náklady spojené s rekonstrukcí památek - tesařské práce, dřevo na roubené konstrukce, konstrukce krovu, střešní krytinu, kamenické práce, truhlářské práce, kovářské práce, vytvoření technického zázemí areálu, krajinné úpravy v blízkosti hospodářství, tvorbu expozic a uvedení památek do provozu.

- Náklady spojené s dokumentací, transferem a rekonstrukcí **polygonální stodoly č. p. 97 z Čisté** byly vyčísleny na 4 160 000,- Kč.
- Náklady spojené s dokumentací, transferem a rekonstrukcí roubeného **výměnků č. p. 97 z Čisté** byly vyčísleny na 5 340 000,- Kč.
- Náklady spojené s dokumentací, transferem a rekonstrukcí roubeného **domu č. p. 2 z Trstěnice** byly vyčísleny na 4 955 001,- Kč.
- Náklady spojené s dokumentací, transferem a rekonstrukcí **sušárny ovoce z č. p. 12 ze Zálší** byly vyčísleny na 382 000,- Kč.
- Náklady spojené s dokumentací, rekonstrukcí, krajinnými úpravami a uvedením **hospodářství č. p. 271 v Sebranicích** do provozu byly vyčísleny na 13 210 000,- Kč.

Položka	Financování	S97	V97	D2	H271	O12	Náklady na položku
Změna vlastnických poměrů památek	SAN, o.s., sponzoři	100 000	80 000	1	1 500 000	30 000	1 710 001,00 Kč
Provizorní stavebně-zajišťovací práce na památce	SAN, o.s.	10 000	10 000	10 000	25 000	5 000	60 000,00 Kč
Provozní výdaje, mzdy	SAN, o.s., dotace	1 000 000	1 050 000	1 080 000	1 200 000	50 000	4 380 000,00 Kč
Detailní zaměření památek	SAN, o.s., dotace	130 000	160 000	150 000	130 000	12 000	582 000,00 Kč
Projektová dokumentace na transfer a rekonstrukci památek	Dotace	80 000	95 000	90 000	150 000	15 000	430 000,00 Kč
Stavebně historický průzkum památek, odborné studie	Dotace	35 000	45 000	55 000	55 000	10 000	200 000,00 Kč
Demontáž, transfer a uložení památek	SAN, o.s., dotace	120 000	130 000	150 000	-	15 000	415 000,00 Kč
Příprava pozemku pro rekonstrukci památek, zemní práce, cesty	Dotace	170 000	220 000	200 000	500 000	20 000	1 110 000,00 Kč
Rekonstrukce památek - tesařské práce	Dotace	500 000	800 000	600 000	400 000	30 000	2 330 000,00 Kč
Rekonstrukce památek - dřevo na roubené konstrukce	Dotace	150 000	300 000	250 000	300 000	20 000	1 020 000,00 Kč
Rekonstrukce památek - konstrukce krovu	Dotace	250 000	250 000	250 000	600 000	20 000	1 370 000,00 Kč
Rekonstrukce památek - střešní krytina - šindel	Dotace	1 200 000	1 000 000	1 000 000	800 000	30 000	4 030 000,00 Kč
Rekonstrukce památek - kamenické práce	Dotace	100 000	500 000	600 000	700 000	50 000	1 950 000,00 Kč
Rekonstrukce památek - truhlářské práce	Dotace	300 000	500 000	400 000	500 000	60 000	1 760 000,00 Kč
Technické zázemí areálu, byt správce, hospodářská část	Dotace	-	-	-	5 500 000	-	5 500 000,00 Kč
Krajinné úpravy v blízkosti hospodářství	Dotace	-	-	-	-	-	550 000,00 Kč
Tvorba expozic a uvedení památky do provozu	Dotace	15 000	200 000	120 000	300 000	15 000	650 000,00 Kč
Předpokládané roční náklady spojené s provozem areálu	SAN, o.s.	-	-	-	-	-	250 000,00 Kč
Celkové náklady spojené s realizací projektu							28 297 001,00 Kč

Legenda:	D2 - Roubený dům č. p. 2 v Trstěnici
V97 - Roubený výměnek č. p. 97 v Čisté	H271 - Hospodářství č. p. 271 v Sebranicích
S97 - Polygonální stodola č. p. 97 v Čisté	O12 - Sušárna na ovoce č. p. 12 v Zálší

FINANCOVÁNÍ PROJEKTU

- **Pardubický kraj**
Program 3 - Podpora stavební obnovy a restaurování kulturních památek a drobných objektů památkového charakteru v Pardubickém kraji
- **Integrovaný regionální operační program (IROP)**
Specifický cíl 3.1 - Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního a přírodního dědictví; program revitalizace souboru vybraných památek
- **Ministerstvo kultury České republiky**
Havarijní program - záchrana nemovitých kulturních památek v havarijním technickém stavu
Program záchrany architektonického dědictví
- **ČEZ, projekt podpory regionů**
- **Nadace české architektury** - dotace na výstavy, přednášky, publikace, film, internet, semináře
- **Obec Sebranice a okolní města a obce**
- **Sponzoři**

Partneři projektu

Fakulta Architektury VUT v Brně

Pořičí 5, 602 00 Brno

Doc. Ing. arch. Jan Hrubý, CSc., děkan fakulty architektury, Odborný garant projektu

Vysoká škola chemicko-technologická v Praze

Ústav Chemické technologie restaurování památek

Technická 5, 166 28 Praha 6

Ing. Irena Kučerová, PhD., Odborný poradce

Univerzita Pardubice

Fakulta Restaurování

Jiráskova 3, 570 01 Litomyšl

Prof. Ing. arch. Jiří Škabrada, CSc., Odborný garant projektu

Národní památkový ústav

Územní odborné pracoviště v Pardubicích

Pardubice - Zámek 5, 530 02 Pardubice

Mgr. Naděžda Pemlová, Odborný garant projektu

Mgr. Jiří Švec, Odborný dohled

FA ČVUT v Praze

Ústav památkové péče

166 34 Praha 6, Thákurova 7

Ing. arch. Jan Pešta, Odborný poradce

Kontaktní informace

Ing. arch. Vojtěch Kmošek

Předseda spolku

Email vojtech.kmosek@gmail.com

Tel +420 737 013 649

Bc. Jiří Kmošek

Místopředseda spolku

Email kmosekj@gmail.com

Tel +420 731 773 376

Spolek archaických nadšenců o. s.

Sebranice u Litomyšle 8, 569 62

Email kmoskovi@seznam.cz

Web www.sebranice.cz/san